

Regionledningskontoret
Linus Johnson

2022-06-02

Dnr: RÖ 2022-4288

Beslutet expedieras till:
fi.remissvar@regeringskansliet.se
lars.arell@regeringskansliet.se

Yttrande över Sänk tröskeln till en god bostad (SOU 2022:14), betänkande av utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning (Fi2022/01157)

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över Betänkande av utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning, Sänk tröskeln till en god bostad (SOU 2022:14).

Region Östergötland har tidigare yttrat sig över Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar (SOU 2018:35), slutbetänkande av utredningen om kommunal planering för bostäder (N2018/02915/BB) och vidhåller de synpunkter som tidigare framförts.

Sammanfattning

Region Östergötland instämmer med den problembild som utredningen presenterar. Det är positivt att utredningen lyfter fram och belyser en bredd av åtgärder för att främja bostadsförsörjning, och att den söker att vidga åtgärderna till mer än enbart bostadsbyggande.

Region Östergötland instämmer med att aktörernas roller och ansvarsfördelning behöver förtydligas och i viss mån uppdateras. Beskrivningen och analysen begränsas dock till staten och primärkommuner. Region Östergötland saknar genomgående det regionala perspektivet och regionerna i utredningen. Det är anmärkningsvärt att regionerna och deras möjliga roll inte berörs alls i utredningen. Det medför att analysen i bästa fall kan beskrivas som partiell och därmed av begränsat värde.

Region Östergötlands ställningstagande är fortsatt att förordna ett utökat samordningsuppdrag för regionerna inom bostadsförsörjningen. Ett utökat uppdrag ger regionen större möjlighet att arbeta integrerat med frågor om bostadsförsörjning, kommunikationer och andra utvecklingsfrågor. Region Östergötland önskar ta huvudansvar för samordning på den regionala nivån.

Samverkan

Under framtagandet av detta remissyttrande har Region Östergötland gett möjlighet till länets kommuner att spela in synpunkter på utredningen. Förslagets innebörd har även diskuterats i *Forum för samhällsplanering*,

Regionledningskontoret
Linus Johnson

2022-06-02

Dnr: RÖ 2022-4288

Region Östergötlands samverkansform för samhällsplaneringsfrågor där länets kommuner medverkar.

Synpunkter

Helhetssyn på bostadsbehovet

Region Östergötland är positiva till det breda perspektivet som anläggs på bostadsförsörjning. En helhetssyn på bostadsförsörjningsfrågan måste fortsatt prägla arbetet med bostadsfrågor. En förändring i en typ av bostadsbehov för en grupp kan leda till lösningar för en annan grupp i en mindre kommun, och helhetssynen är därför en förutsättning för att smarta lösningar ska kunna komma till stånd.

Samordning mellan kommunerna

Utredningen föreslår att Länsstyrelsen fortsatt ska ha det regionala samordningsansvaret. Beskrivningen och analysen begränsas dock till staten och primärkommuner. Region Östergötland saknar genomgående det regionala perspektivet och regionerna i utredningen. Det är anmärkningsvärt att regionerna och deras möjliga roll inte berörs alls i utredningen. Det medför att analysen i bästa fall kan beskrivas som partiell och därmed av begränsat värde.

Region Östergötland anser att regionen ska ta över samordningsansvaret. Ett utökat uppdrag ger regionen större möjlighet att arbeta integrerat med frågor om bostadsförsörjning, kommunikationer och andra utvecklingsfrågor. Bostadsmarknaden har många gånger inslag av delregionala inslag och behöver integreras med andra regionala frågor.

Region Östergötland vill gärna ta huvudansvar för samordning på den regionala nivån. Med huvudansvar avses att utifrån Boverkets beräkningar analysera bostadsförsörjningsläget i respektive region, och att överta uppgiften från Länsstyrelserna att uppmärksamma kommunerna på behov av samordning i frågor om bostadsförsörjning och verka för att en sådan samordning kommer till stånd.

Region Östergötland har under de senaste åren arbetat tillsammans med länets kommuner för att ta fram analysmaterial, för att fördjupa kunskapen, om bostadsmarknaden i länet. Regionerna är utvecklingsorganisationer och är mer än väl lämpade att välja upplägg utifrån hur samverkan i övrigt ser ut i regionen för hur dialog om samordning genomförs.

Utredningens beskrivning av förslaget om *krav på samordning mellan kommuner* stämmer väl överens om Region Östergötlands befintliga arbete och nuvarande arbete med att samordna den kommunala fysiska planeringen. Det är därför anmärkningsvärt att denna samordning, som finns runt om i landets regioner, inte uppmärksammas.

Regionledningskontoret
Linus Johnson

2022-06-02

Dnr: RÖ 2022-4288

Den aktör som slutligen ges ansvaret för att samordna mellan kommunerna behöver tillföras sådana resurser så att arbetet kan utföras fullgott. Nödvändiga resurser och finansiering behöver säkerställas.

Det kommunala markinnehavet

Det kommunala markinnehavet och rådgivningen över mark är ett viktigt verktyg i bostadsförsörjningen vid bostadsbyggande. Borttagandet av den kommunala förköpsrätten har medfört hinder mot att inskaffa kommunal mark för bostadsförsörjning på ett effektivt sätt. Utredningen hade med fördel kunnat utreda möjligheten att underlätta kommunernas förköpsrätt för sådan mark utpekad i översiktsplanen, där förköpsrätten syfte ska vara att bostadsförsörja. Kommunernas markinnehav är en viktig del och ett viktigt verktyg för att kunna prioritera genomförande av projekt som syftar till att bidra till bostadsförsörjningen.

Vidare bör också möjligheten att se över jordförvärvslagen diskuterats. Dagens jordförvärvslag hindrar kommunerna ifrån att köpa in sådan jordbruksmark som ej är utpekad i översiktsplanen, i syfte att kunna byta med markägare. Vid markbyte kan kommunerna ges möjlighet att både tillgodose markägarnas intresse för ett fortsatt jordbruk, samtidigt som kommunen kan erhålla mark utpekad för bostadsändamål för att bostadsförsörja.

Julie Tran
Trafik- och samhällsplanerings-
nämndens ordförande

Richard Widén
Regionutvecklingsdirektör